

แม่อิงอ่างกับลูกน้อย

ระพี สาคริก

.....

หลังจากเวลาผ่านไปผ่านมาแล้วร่วม 70 ปี แต่ฉันก็ยังจำได้ดีถึงอดีต สมัยที่ตัวเองยังเป็นนักเรียนชั้นเล็กๆ อยู่ในโรงเรียนราษฎร์แห่งหนึ่ง มีนิทานเรื่องหนึ่งจากบทเรียนที่ครูนำมาสอนในชั้น

นิทานเรื่องนั้นมีเนื้อหาสาระทำนองว่า มีลูกอิงอ่างตัวเล็กๆ ตัวหนึ่งกระโดดออกไปหากินตามชายทุ่งในยามเช้า ขณะที่ท้องฟ้าปลอดโปร่งแจ่มใส มันได้พบวัวตัวหนึ่งเดินเล็มหญ้ากินอยู่กลางทุ่ง พลันก็นึกขึ้นในใจว่า **เจ้าสัตว์ตัวนี้มันมีขนาดใหญ่โตชนิดที่ตนไม่เคยพบเห็นมาก่อน** หลังจากนั้นจึงกลับมาเล่าให้แม่ฟังว่า ตัวเองออกไปพบสัตว์อะไรก็ไม่รู้ มันมีขนาดใหญ่โตชนิดที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อนเลย

แม่ของมันจึงพยายามเบ่งตัวขึ้นมาให้มีขนาดโตกว่าปกติ หลังจากนั้นจึงถามลูกน้อยว่า **มันโตขนาดนี้ใช่ไหม** เจ้าลูกน้อยตัวนั้นจึงตอบแม่ไปว่า **แม่จำมันโตกว่านั้นอีก**

หลังจากนั้น แม่ของมันจึงเบ่งตัวให้โตยิ่งขึ้นกว่าเก่า แล้วย้อนถามลูกต่อไปอีกว่า **ขนาดนี้ได้ไหม** ลูกก็บอกว่ามันโตกว่านั้นอีก

หลังจากแม่เบ่งขนาดตัวให้โตยิ่งขึ้น แต่ลูกก็ยังบอกว่ามันโตกว่านั้นอีก จนไปเวียนมาหลายครั้งหลายหน **จนในที่สุดแม่ก็ตัวแตกตาย**

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้อะไร ช่วงนั้นฉันเองก็นึกอะไรได้ไม่มากนักเพราะยังไม่พบของจริงที่ปรากฏยืนยันให้มองเห็นความสำคัญของประเด็นดังกล่าวได้อย่างชัดเจน

จากช่วงเวลาที่ผ่านไปมา จากผลการปฏิบัติโดยถือความจริงซึ่งมีอยู่แล้วในจิตใจตนเองเป็นพื้นฐาน ร่วมกับวิถีการเปลี่ยนแปลงของทุกสิ่งทุกอย่างในสังคมเท่าที่ผ่านไปมาร่วมด้วย มาถึงช่วงนี้ดูเหมือนจะทำให้มองเห็นชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าไม่ลืมตัวจนกระทั่งมองข้ามความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ในรากฐานจิตใจตัวเอง

ช่วงที่ผ่านพ้นมา ฉันเฝ้าติดตามการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกนึกคิดจากคนส่วนใหญ่ในสังคมที่แสดงออกมาปรากฏให้ตนมองเห็นความจริงได้อย่างลึกซึ้ง

ฉันอดที่จะรู้สึกไม่ได้ว่า จากช่วงเวลาที่ผ่านพ้นมาแล้ว ผลการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุซึ่งคนเป็นผู้ทำขึ้นมาเอง เพื่อหวังประโยชน์ตอบสนองความสะดวกสบายให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น มีทิศทางหวนกลับมาทำร้ายคนส่วนใหญ่ในสังคม ทำให้จำต้องตกอยู่ในสภาพลืมนความจริงจากใจตัวเองชัดเจนยิ่งขึ้น

เมื่อจิตใจคนตกอยู่ในสภาพลืมนตัว ย่อมขาดการรู้เหตุจากการปฏิบัติของตน จึงขาดการรู้ผลซึ่งตนพึงได้รับในแต่ละช่วงของการดำเนินชีวิต

ช่วงหลังๆ มักพบคนที่มีนิสัยนำสภาพชีวิตตัวเองไปเปรียบเทียบกับคนอื่นกว้างขวางมากขึ้นซึ่งเหตุดังกล่าว มีผลสืบเนื่องมาจากรากฐานจิตใจที่ขาดการพึงตนเอง จึงทำให้เกิดความทุกข์หนักมากยิ่งขึ้นเรื่อยๆ อย่างหยุดยั้งได้ยาก ทำให้สังคมเกิดความระส่ำระสายรุนแรงยิ่งขึ้น

หากมองจากสังคมทั่วไป ไม่ว่าจะอยู่ในแวดวงการศึกษา ไปจนถึงองค์กรซึ่งทำหน้าที่จัดการเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ทั้งที่เป็นภาครัฐและเอกชน ส่วนใหญ่ก็มีแนวโน้มอยากก้าวขึ้นไปสู่ระดับชาติ เท่านั้นยังไม่พอ ยังมีการเบ่งตัวเองขึ้นไปสู่ระดับโลกอีกด้วย

แทนที่จะรู้สึกได้ว่า การณ์จะขึ้นไปสู่ระดับชาติหรือถึงระดับโลกก็ดี น่าจะเป็นไปตามธรรมชาติ หรืออาจกล่าวได้ว่าตามเหตุและผล หากแต่ละคนมุ่งมั่นปฏิบัติจากใจโดยถือความเป็นตัวของตัวเองเอาไว้ให้มั่นคงอยู่ได้ ทุกสิ่งย่อมเป็นไปได้อย่าง

เช่นเดียวกันกับด้านการเมืองซึ่งพบความจริงได้ว่า คนอยากขึ้นไปอยู่ด้านบน แม้เริ่มต้นคิดว่า ถ้าไม่ขึ้นไปมีอำนาจก็จะไม่ช่วยให้บ้านเมืองดีขึ้น

บางคนกล่าวว่า ถ้าคนดีไม่ขึ้นไปอยู่ด้านบนแล้ว บ้านเมืองจะดีขึ้นได้อย่างไร ซึ่งแท้จริงแล้วสิ่งที่อยู่ด้านบนก็หาใช่เป็นของจริงไม่ หากรู้ได้ว่าคุณค่าชีวิตที่แท้จริงนั้นอยู่ที่พื้นดินซึ่งเป็นพื้นฐานของตนและสังคม ส่วนการขึ้นไปสู่ด้านบนคงมีผลจากการเปลี่ยนแปลง อันเกิดจากด้านล่างที่มั่นคงอยู่ได้มากกว่า

ความนิยมชมชื่นที่มีรากฐานอย่างแท้จริง หนีไปเกิดจากการอยากขึ้นไปสู่ด้านบน ซึ่งทำให้คนกลุ่มนี้รู้สึกอยากที่จะขึ้นไปมากยิ่งขึ้น แท้จริงแล้วหากมองลุ่มลึกกลับย่อมพบได้ว่า ถ้าขาดคนที่มีคุณภาพซึ่งรู้เท่าทันอิทธิพลกระแสการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีที่กำลังไหลบ่าจากภายนอกเข้ามาล้อมล้อมอยู่รอบตัวเอง โฉนเลยจะหวังได้ว่า มีคนดีจากด้านล่างขึ้นไปอยู่ด้านบนอย่างมั่นคงอยู่บนพื้นฐานตนเอง จึงย่อมมีผลทำให้แผ่นดินผืนนี้จำเป็นต้องสูญเสียมากยิ่งขึ้น

เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนี้ หลังจากพิจารณาจากรอบด้านแล้วทำให้รู้สึกว่า นับวันน่าจะมีความรุนแรงยิ่งขึ้น ถ้าหวนกลับมาค้นหาความจริงจากร่องราวของแม่อย่างกับลูกน้อย น่าจะพบได้ว่า เป็นเพราะกลุ่มผู้ใหญ่ผู้มีอำนาจกำลังคิดแบบสำคัญตัวเองผิด

ซึ่งสภาพที่น่ามากล่าว จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมซึ่งอยู่บนพื้นฐานวัตถุนิยม ทำให้มองเห็นชัดเจนยิ่งขึ้นว่า มีการเน้นใช้อำนาจแก้ไขปัญหา มากกว่ามองเห็นคุณค่าตนเองเพื่อหยั่งรู้ความจริงจากจิตใจคนตัวน้อยๆ ซึ่งตนควรแสดงความรับผิดชอบอย่างชัดเจนให้คนทั่วไปมั่นใจได้

ทั้งนี้และทั้งนั้น น่าจะมีผลสืบเนื่องมาจากการครองอำนาจ ทำให้คนคิดสร้างอาณาจักรไว้เป็นฐานรองรับการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานของตน หรืออีกนัยหนึ่งเกิดจากความรู้สึกภายในรากฐานจิตใจที่คิดว่า โลกนี้มีกูเป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว

ซึ่งในที่สุด แผ่นดินอันเป็นที่รักและหวงแหนของทุกชีวิตผู้ถือกำเนิดเกิดมาอย่างรู้คุณค่าอันเป็นสัจธรรม ย่อมหลุดลอยไปจากวิญญูณความรัก เช่นเดียวกับนิทานเรื่องตากับตานา ซึ่งไม่อาจตกลงแบ่งผลประโยชน์กันได้ และแล้วในที่สุดตาอยู่ผู้จับจ้องจกฉวยโอกาสย่อมได้ไปครองโดยง่าย

โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่เพียงแผ่นดินซึ่งทุกคนใช้เป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตและมุ่งมั่นทำมาหาเลี้ยงตนทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ แต่เราจำเป็นต้องสูญเสียแผ่นดินที่อยู่ในความรักซึ่งทุกคนควรมีอยู่ในจิตใจได้สำนึก เพื่อหวังให้สังคมและความเป็นชาติสามารถดำรงอยู่ได้อย่างภาคภูมิใจ

ไม่เช่นนั้นแล้ว ผู้ใหญ่ย่อมแบ่งตัวเองจนถึงขั้นต้องแตกตาย อีกทั้งมีผลทำให้ชนรุ่นหลังและผู้คนระดับล่างจำต้องตายตามไปด้วยอย่างน่าเศร้าใจที่สุด

อนึ่ง การนำเรื่องราวของแม่อิงอ่ากับลูกน้อยมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ หาใช่คิดได้แต่เพียงเป็นอุปมาอุปมัยไม่ หากเห็นความจริงจากพฤติกรรมของมนุษย์ที่สามารถสานเหตุผลถึงได้ทุกเรื่อง

แม้กระทั่งเรื่องของอิงอ่าซึ่งมีผู้ลิขิตไว้ในอดีตเป็นเวลายาวนาน เท่าที่พบได้กว่า 70 ปีมาแล้ว ย่อมทำให้รู้ความจริงได้ว่า สิ่งที่ชนยุคก่อนเคยฝากไว้ให้นำไปคิด มาถึงช่วงนี้ต่างก็มีความจริงปรากฏออกมาให้แต่ละคนสามารถรู้เห็นได้เอง เราจึงไม่ควรดูถูกสิ่งที่เป็นอดีตของชีวิตตน ดังที่ได้มีการกล่าวสืบทอดกันมาแล้วว่า **ผู้ใดรู้บุญคุณคนผู้เป็นอดีต ย่อมถือเป็นศิริมงคลแก่ชีวิตตนเอง**

12 มกราคม 2546